

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: VN/18967/2025

AMKEN lausunto Valtioneuvoston asetusesitykseen ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

AMKE ry pitää asetuksen muutosehdotuksia perusteltuina. Ne päivittävät lainsäädännössä ammatilliseen koulutukseen tehdyt muutokset asetustasolla sekä käsitteellisesti että sisällöllisesti yhdenmukaisiksi.

Asetusmuutosten yhteydessä ja niiden tultua voimaan on tärkeää, että päivitetään myös koulutuksen järjestäjien käyttöön tarkoitetut Opetushallituksen sisältöohjeet.

Yhteisten tutkinnon osien laajuus ja osa-alueet 2 §

Ammatillisesta koulutuksesta annettua valtioneuvoston asetusta (673/2017) ehdotetaan muutettavan siten, että asetuksen 2 §:n 4 momentin 5 kohdassa säädetyn yhteiskunta- ja työelämäosaamisen tutkinnon osan ”työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen” -osa-alueen nimi muutetaan ”työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi”.

AMKE ry kannattaa muutosesitystä. ”Yhteiskunta- ja työelämäosaamisen” -tutkinnon osan ”työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen” -osa-alueen nimen muuttaminen ”työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi” on ammatilliseen koulutukseen hyvin soveltuva ja perusteltu muutos. Tutkimuksissa on todettu nuorten liikunnan väheneminen ja yleisen hyvinvoinnin heikkeneminen, joten tarvitaan hyvinvointia edistäviä toimia.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman luvun 5.2. mukainen kirjaus liikunnan ja terveystiedon oppiaineen palauttamisesta tutkintojen perusteisiin voidaan sisällyttää ”työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen” osa-alueeseen ilman erillistä oppiainetta. Näin voidaan toteuttaa laajempaa psyko-fyysis-sosiaalista opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintaa.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot 9 §

Lailla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (1078/2024) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:n opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot korvattiin oppimisen tuella. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen, jota hän tarvitsee tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaito vaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. Oppimisen tuki järjestetään osana tutkintokoulutusta. Oppimisen tuki on opettajan antamaa tukiopetusta sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta.

AMKE ry toteaa, että esitetty asetusmuutos on yhteneväinen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:n muutoksen kanssa, jossa opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot korvattiin oppimisen tuella. Asetusmuutosehdotus varmistaa näin lainsäädännön käsitteellisen yhtenäisyyden.

Tutkintokoulutuksen opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen 10 §

Ammatillisesta koulutuksesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavan siten, että asetuksen järjestämislupahakemukseen liitettäviä asiakirjoja koskevasta 7 §:n 2 momentista poistettaisiin viittaus osaamisen arvioinnin toteuttamisen suunnitelmaan. Asetuksen 10 §:n 2 momenttiin lisättäisiin poikkeus aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista koskien oppivelvollisia.

Lisäksi asetuksen 20 §:ää päivitettäisiin tutkintojen osalta vastaamaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (680/2017).

Asetusesityksellä muutettaisiin 10 §:n 2 momenttia, jotta se koskisi vain sellaisia opiskelijoita, jotka eivät ole oppivelvollisuuslaissa tarkoitettuja oppivelvollisia.

AMKE ry:n näkemyksen mukaan asetusmuutosesitys yhdenmukaistaa ammatillisen koulutuksen lakiin tehdyn muutoksen siitä, että oppivelvollisen henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkitään tunnustamiset vain siltä osin, kuin oppivelvollisella on ammatillisia, yhteisten tutkinnon osien tai lukio- tai korkeakoulu- ym. viranomaisen arvioimia ja todentamia opintoja.

Asetukseen tehty lisäys selkeyttää tunnustamisen tilannetta käytännössä, kun aiemmin tunnustamisen velvoite on koskenut kaikkia opiskelijoita.

Oppivelvollisten osalta aiempaa hankittua osaamista on käytännössä yleensä varsin vähän. Täten lisäys asetuksen 10 §:n 2 momenttiin ei merkittävästi vähennä koulutuksen järjestäjän osaamisen tunnustamiseen liittyviä hallinnollisia tehtäviä.

Tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointiasteikko 11 §

Asetusta ehdotetaan muutettavan siten, että asetuksen 11 §:n 2 momenttiin lisättäisiin korkeakouluopinnot siten, että ammatillisen perustutkinnon valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyvä korkeakouluopintojen osa arvioitaisiin myös asteikolla hyväksytty tai hylätty. Nykyisessä asetuksessa vain ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa voidaan arvioida asteikolla hyväksytty tai hylätty.

AMKE ry pitää muutosesitystä tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna.

Opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva asetuksen 20 §

Asetuksen päivitys opiskeluoikeuden peruuttamista koskevien säädösten soveltamisesta tiettyihin tutkintoihin ja osaamisaloihin ajantasaistaa tilanteen tutkintorakenteen nykytilaa vastaavaksi.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Lisätiedot: Veli-Matti Lamppu, veli-matti.lamppu@amke.fi, puh. 050 344 2554